

Вовед

Новото издание на „Ревиија за социјална политика“, шесто по редослед, надополнува една клучна празнина во македонската стручна литература и ги афирмира состојбите во домувањето, станбените услови и станбената политика во Р. Македонија. Одзивот на повикот за текстови беше прилично скромно, што упатува на можен заклучок дека домувањето како научноистражувачка тема е во фаза на почетен развој. Сепак, „Ревиијата“ донесува низа интересни статии кои успеваат да ги опишат состојбите и предизвиците во однос на домувањето како пракса и политика, особено во контекст на одредени специфични категории на население.

Воведната статија (Костов) го анализира домувањето во Македонија и презентира индиции кои реферираат на супстандардно и сиромашно домување. Според авторот, „супстандардното домување во Македонија вклучува отсуство на соодветни приклучоци кон електричната, водоводната и канализационата мрежа, пренаселеност на домот, или немање правен основ за сопственост или користење на земјиштето“. Исто така, авторот смета дека иницијативите во делот на домувањето не смеат да застанат само на проектите за социјални станови, туку да се отвори

интегрален пристап кон намалување на сиромаштијата и социјалната исклученост во домувањето.

Втората статија (Пајазити, Рустеми) дава осврт на домувањето во руралните општини во РМ, преку примерот на општина Желино. Авторите укажуваат дека жителите во оваа рурална општина, во која 99% се од албанската етничка заедница, се соочуваат со низа проблеми во сферата на домувањето, како: голем број на членови под ист покрив, недоволен простор во домовите, несоодветно снабдување со вода, несоодветна канализација, несоодветни санитарни услови, аверзија кон станарина, потстанарство или туѓа сопственост. Како илустрација, авторите наведуваат дека акутниот проблем со несоодветно снабдување со вода може да се види преку фактот дека најголемиот дел од жителите користат сопствен хидрофор, потоа копан бунар, улична јавна чешма, додека, пак, дел од домаќинствата пијат вода од несреден извор, а има такви кои користат вода која ја земаат директно од езеро, па дури и од пештера, понор или јама со вода. Авторите сметаат дека покрај централната власт, треба да се зголемат граѓанските и иницијативите на локалната самоуправа, преку аплицира-

калната самоуправа, преку аплицирање во меѓународни фондови, преку кои може да се подобри квалитетот на живот.

Во наредната статија, авторот (Мемети) говори за состојбите и предизвиците на домувањето кај ромската популација преку искуствата на спроведувањето на плановите кои произлегоа од Декадата за Ромите. Авторот истакнува дека според впечатокот на поголемиот дел од ромското население, спроведувањето на Декадата за вклучување на Ромите 2005 - 2015 може да се спореди со позитивна нула. Непостоенството на соодветна структура на локално ниво за имплементација на активности од Декадата и Стратегијата на Ромите, како и посебни ставки во буџетите на општините, е во спротивност со намерата за децентрализирање на активностите на примарното ниво од каде што произлегуваат поголемиот дел од проблемите. Авторот предлага политиките да се насочат кон обезбедување на живеалишта за Ромите кои немаат свои домови, т.е. кои живеат во, таканаречени, „картонски маала“, идентификување на бројот на такви семејства и нивно вклучување во постојните афирмативни мерки, надминување на ризиците од останување без дом, а потоа и на подобрување на условите за живеење во домовите, во кои живее ромската заедница.

Во последната статија, авторката (Димитријевска) ги прикажува практиките на домување кај лицата со интелектуална попреченост. Авторката ги анализира службите за домување со поддршка во заедницата и истакнува компаративни примери кога функцио-

нирањето на ваквите служби во голема мера генерираат позитивни ефекти во пет, до шест области (способност и личен раст, опсервирано бехевиорално однесување, учество на заедницата, ангажмани во значајни активности и контакти со персоналот). Авторката, исто така, истакнува дека Р. Македонија има направено само мал исчекор во однос на моделот на домување со поддршка за лицата со попреченост, и дека е неопходно да се вложи многу повеќе во рамките на развојните политики за социјална заштита.

Покрај авторските статии, „Ревизијата“, во посебен дел, ја презентира Иницијативата на Сојузот на синдикатите на Македонија, која се залага за формирање на солидарен станбен фонд. Оваа Иницијатива се темели на принципот домување по пристапни цени, како перспектива за решавање на станбените прашања на работниците и граѓаните во РМ. Исто така, според ССМ, ваквата Иницијатива би придонела за заживување на повеќе стопански гранки, меѓу кои: индустријата за градежни материјали, дрвната, металната, текстилната, хемиската, и др.

„Ревизијата“, исто така, дава приказ на практичната примена на проектот за домување на Американската агенција за меѓународен развој (УСАИД), насловен како „Резиденцијална енергетска ефикасност“. Овој пример покажува како преку практични заштеди во домувањето (преку соодветна инфраструктура, преку соодветни енергетски заштеди) може да се влијае на заштедите како во индивидуалните домаќинства, така и во однос на пасивните политики за социјална заштита.

Во рубриката Интервјуа, „Ревијата“ ги пренесува легислативните новини, предизвици и активности во секторот домување преку праксата на Министерството за труд и социјална политика (Спасовска) и Министерството за транспорт и врски (Јовановски).

На крајот, „Ревијата“ како и секогаш дава осврт на позначајни анализи,

настани и конференции актуелни за периодот јули-декември 2010.

За сите заинтересирани за темите и анализите во „Ревијата за социјална политика“ информираме дека таа продолжува со своите тековни броеви и во наредната година, во која се очекуваат уште многу интересни статии, дискусии и информации.

Срдечно,

Маја Геровска Митев, проф. д-р

Уредник на „Ревијата“